

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, 2011 yılında çalışma yaşamındaki 25 milyona yakın nüfus içinde 11 milyona yakın kişi herhangi bir sosyal güvencesi bulunmadan kayıt dışı istihdam edilmektedir. Yani çalışanların yüzde 43,4'ü kayıt dışıdır. Bu rakam ülkemizde çalışan her iki kişiden birisinin kayıt dışı çalıştığını ortaya koymaktadır. Hem OECD ülkeleri hem AB ülkeleri arasında en yüksek kayıt dışılık oranlarına ülkemiz sahiptir.

Kayıt dışı çalışan veya çalışmak zorunda olan kadın oranı daha ürkütücü boyutlardadır. İstihdam edilen kadınların yüzde 71'i kayıt dışı olarak çalıştırılmaktadır. Bu rakamın da gösterdiği gibi kayıt dışı istihdamdan en fazla zarar gören kesimi kadın çalışanlar oluşturmaktadır. Kayıt dışı istihdamda yer almanın kadın çalışanlar üzerindeki daha yıkıcı sonuçları bulunmakta ve daha fazla sorunlara yol açmaktadır.

Bu nedenlerle kayıt dışı istihdamın önlenmesi ve bu durumdan en çok etkilenen kesim olan kadın çalışanların kayıt dışı istihdamı ile ilgili sorunların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 10.01.2012

②
Ali SARIBAŞ
Gazaklı Mr.
~~_____~~

Ali Demircan Adana

Özün
Bülent ④ Terzan
Aydin Mr.
~~_____~~

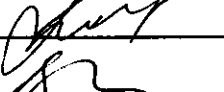

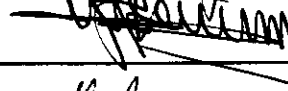
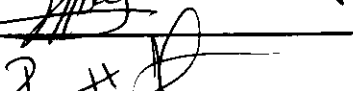
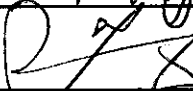

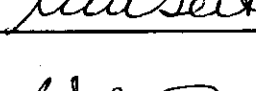

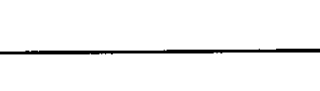
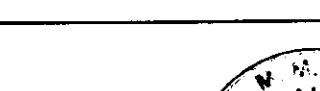

⑥
Ali Haydar ÖNER
Isparta Milletvekili

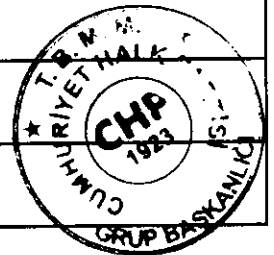
①
Sedef KÜÇÜK

Istanbul Milletvekili

④
Gürkut Acar
Antalya Mr.

⑤
Xiamik Hanıta
Balıkesir Mr.

ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
mehmet Al ⁽⁷⁾ Edikbıçlı	Hatay	
Hesur Aksoy ⁽⁸⁾	HATAY	
Sevce CALELİ ⁽⁹⁾	BURSA	
AYKAN ⁽¹⁰⁾ ERDEMİR	BURSA	
Hürşit ⁽¹¹⁾ Güneş	Kocaeli	
İhsan ⁽¹²⁾ Kalkavan	Samsun	
Dr. Melih Seber ⁽¹³⁾	Bartın	
İ. Kerim ⁽¹⁴⁾ ÖZKAN	Burdur	
İhsan ⁽¹⁵⁾ ÖZKES	İstanbul	
Durdur ⁽¹⁶⁾ ÖZBOLET	K. Maraş	
F. Nur ⁽¹⁷⁾ SERTER	İstanbul	
Ferit Nevzat Tokdemir ⁽¹⁸⁾	İST	
Haluk Eyuboğlu ⁽¹⁹⁾	İST	
Osman AYDIN ⁽²⁰⁾	AYDIN	
Keleş Çeliker ⁽²¹⁾	Edirne	
Mehmet İP BAĞDAK ⁽²²⁾	AYDIN	

Gerekçe:

Ülkemizde kaygı verici düzeylere ulaşan ve gerek ekonominin tamamında gerek işgücü piyasasında ağırlığını artırarak hissettiren kayıt dışı istihdam, sosyal güvenlik sisteminde sıkıntılara yol açmakta, haksız rekabete neden olmakta ve çalışanlar açısından hak ve hizmet kaybı yaratmaktadır.

Çalışanların gelir getirici çalışmalarının kısmen veya tamamen ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının bilgisi dışında bırakılması olarak tanımlanan kayıt dışı istihdamı ortaya çıkaran nedenler arasında ekonomik, sosyal, yapısal ve bürokratik nedenler sayılmaktadır. Bunlardan kaynaklı olarak sorun çok boyutlu hale gelmekte, Devletin gelir, çalışanların hak kaybıyla sonuçlanmaktadır.

Ülkemizde kayıt dışı ekonominin ve kayıt dışı istihdamın olumsuz etkilediği kesimlerin başında kadınlar gelmektedir. Kayıt dışı çalışan kadınlar, bütün diğer kayıt dışı çalışanlar gibi sosyal güvenlik hukukunun kendilerine sağlayacağı güvenceden yoksun kalmaktadır. İstihdam alanında, kadınların erkeklere kıyasla çok daha dezavantajlı bir konumda oldukları, istatistikî sonuçlara bakıldığında da görülmektedir. İstihdam edilen kadınların yüzde 71'i kayıt dışı olarak çalıştırılmaktadır.

Kayıt dışında çalışan kadınların çalışma süreleri uzundur. Ücretleri düşüktür. Kayıt dışında çalışmalarına bağlı olarak iş kazalarına karşı bir korumaları bulunmamaktadır. Kayıt dışılığı önlemede yetersiz kalınması, kadınların düşük ücretlerle, vasıfsız işlerde ve kötü iş koşullarında çalışmaya mahkûm etmektedir.

Kayıt dışı istihdam olgusunun ortadan kaldırılması için uzun soluklu bir program uygulanması gerekliliği vardır. Kısa vadeli uygulamalar dönemsel iyileşmeler sağlamakla beraber kalıcı olamamaktadır. Bu konuda kapsamlı ve çok yönlü bir anlayış ortaya konulmalıdır. Bu kapsamda, öncelikle İstihdam üzerinden alınan vergi ve primlerde indirim ve kolaylıklar sağlanmalı, kayıt dışılığın önlenmesine ilişkin denetimler artırılmalıdır. Kayıt dışı işçi çalıştırma ve bunun teşvik edilmesi durumunda yaptırımlar uygulanmalıdır.

2006 yılında kayıtdışı istihdamla mücadele kapsamında KADİM projesi uygulamaya konulmuş ancak doyurucu sonuçlar elde edilememiştir. Ayrıca 2011 yılı içinde kayıt dışı ekonomi ile mücadele konusunda bir Başbakanlık genelgesi daha yayımlanmıştır. Ancak bu önlemlerin yeterli ve kapsamlı olmadığı, bu nedenle sonuç almak konusunda sıkıntılar yaşandığı görülmektedir.

Yukarıda belirtilen gerekçelerle, çalışanlar açısından hak kayıplarına neden olan kayıt dışı istihdam ve kayıt dışı istihdamdan en çok etkilenen kesim olan kadın çalışanların kayıt dışı istihdamı ile ilgili sorunların ve alınacak tedbirlerin Yüce Meclisimizce tespiti amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasının yerinde olacağı düşüncesindeyiz.

